ARCHIVAL POST

at-anton-harapi

SECTION

Clergy

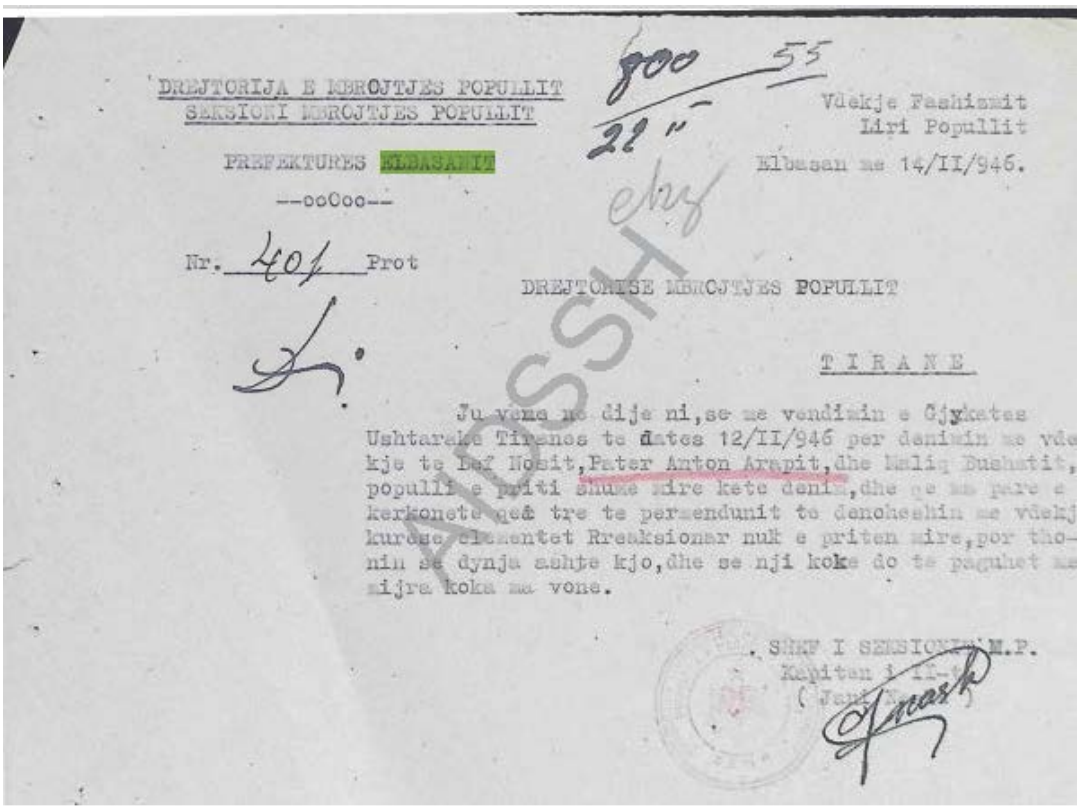
PERIOD

1946 - 1946

CATHOLIC PRIEST

Media 1

MEDIA ITEMS #1

DREJTORIJA E MBROJTJES POPULLIT
SEKSIONI MBROJTJES POPULLIT

PREFEKTURES ELBASANIT

--ooOoo--

Nr. 401 Prot

900 55
22 "

Vdekje Fashizmit
Liri Populllit

Elbasan me 14/II/946.

DREJTORISE MBROJTJES POPULLIT

T I R A N E

Ju vemi me dije ni,se me vendimin e Gjykates Ushtarake Tirenes te dates 12/II/946 per denimin me vdekje te Def Nosit,Pater Anton Arapit,dhe Malig Dushatit, populli e priti shume mire kete denim,dhe qe ka pare e kerkonete qe te tre te perendunit te denoheshin me vdekje kurdese elementet Reaksionar nuk e priten mire,por thonin se dynja ashte kjo,dhe se nji koke do te paguhet me nji koke ma vone.

. SHEF I SEKSIONIT M.P.
Kapiten i II-të
(Jan[illegible])

ASSSH

INFORMATION

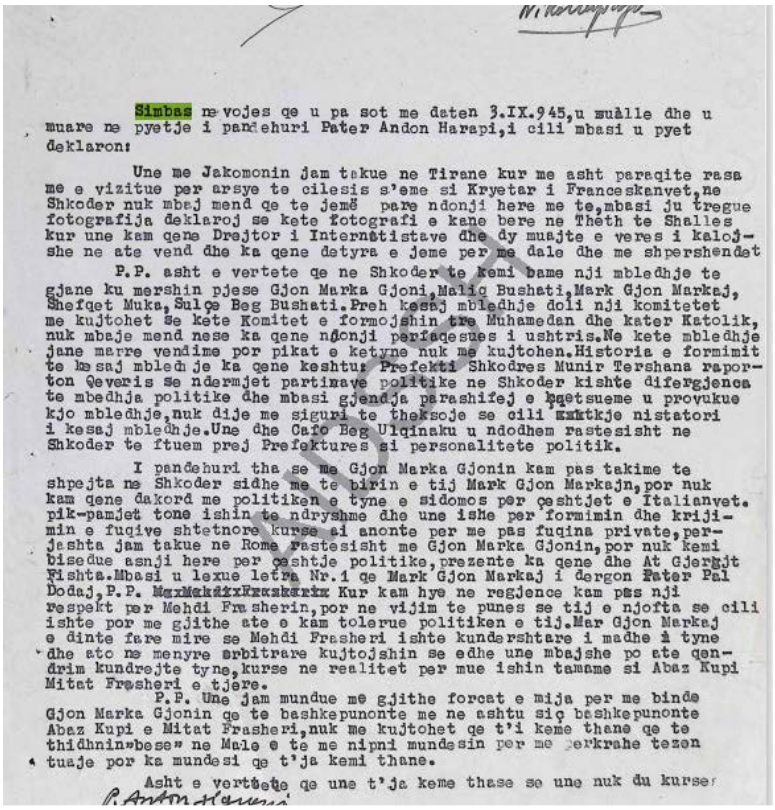
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 2

MEDIA ITEMS #1

Simbas ne vojes qe u pa sot me daten 3.IX.945,u muàlle dhe u muare ne pyetje i pandehuri Pater Andon Harapi,i cili mbasi u pyet deklaron:

Une me Jakomonin jam takue ne Tirane kur me asht paraqite rasa me e vizitue per arsye te cilesis s'eme si Kryetar i Franceskanvet,ne Shkoder nuk mbaj mend qe te jemë pare ndonji here me te,mbasi ju tregue fotografija deklaroj se kete fotografi e kane bere ne Theth te Shalles kur une kam qene Drejtor i Internàtistave dhe dy muajte e veres i kalojshe ne ate vend dhe ka qene detyra e jeme per me dale dhe me shpershendet

P.P. asht e vertete qe ne Shkoder te kemi bame nji mbledhje te gjane ku mershin pjese Gjon Marka Gjoni,Malig Bushati,Mark Gjon Markaj, Shefqet Muka, Sulçe Beg Bushati.Preh kesaj mbledhje doli nji komitetet me kujtohet Se kete Komitet e formojshin tre Muhamedan dhe kater Katolik, nuk mbaje mend nese ka qene ndonji perfaqesues i ushtris.Ne kete mbledhje jane marre vendime por pikat e ketyne nuk me kujtohen.Historia e formimit te kesaj mbledhje ka qene keshtu: Prefekti Shkodres Munir Tershana raporton Qeveris se ndermjet partinave politike ne Shkoder kishte diferqjenca te mbedhja politike dhe mbasi gjendja parashifej e paqetsueme u provukue kjo mbledhje,nuk dije me siguri te theksoje se cili kxxtkje nistatori i kesaj mbledhje.Une dhe Cafo Beg Ulqinaku u ndodhem rastesisht ne Shkoder te ftuem prej Prefektures si personalitete politik.

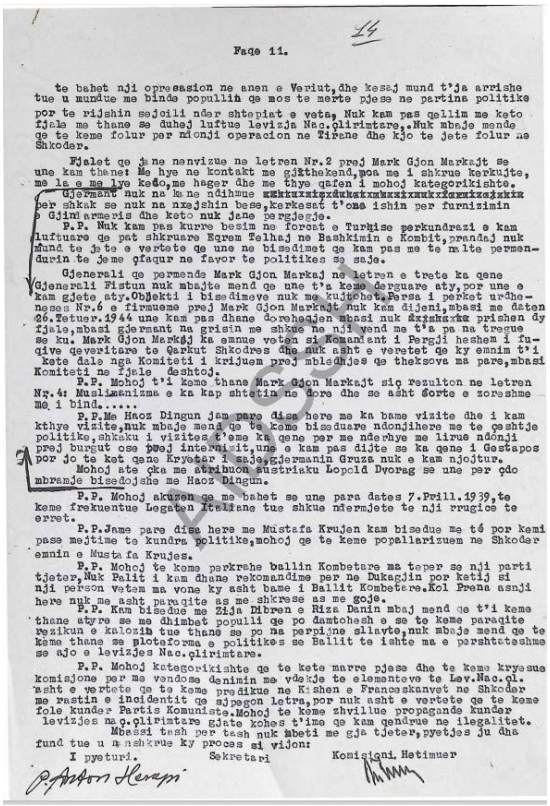
I pandehuri tha se me Gjon Marka Gjonin kam pas takime te shpejta ne Shkoder sidhe me te birin e tij Mark Gjon Markajn,por nuk kam qene dakord me politiken e tyne e sidomos per çeshtjet e Italianvet. pik-pamjet tone ishin te ndryshme dhe une isha per formimin dhe krijimin e fuqive shtetnore kurse si anonte per me pas fuqina private,perjashta jam takue ne Rome rastesisht me Gjon Marka Gjonin,por nuk kemi bisedue asnji here per çeshtje politike,prezente ka qene dhe At Gjergj Fishta.Mbasi u lexue letra Nr.1 qe Mark Gjon Markaj i dergon Pater Pal Dodaj,P.P. MxxMakixxRxxskxrxx Kur kam hye ne regjence kam pas nji respekt per Mehdi Frasherin,por ne vijim te punes se tij e njofta se cili ishte por me gjithe ate e kam tolerue politiken e tij.Mar Gjon Markaj e dinte fare mire se Mehdi Frasheri ishte kundershtare i madhe i tyne dhe ato ne menyre arbitrare kujtojshin se edhe une mbajshe po ate qendrim kundrejte tyne,kurse ne realitet per mue ishin tamame si Abaz Kupi Mitat Frasheri e tjere.

P.P. Une jam mundue me gjithe forcat e mija per me binde Gjon Marka Gjonin qe te bashkepunonte me ne ashtu siç bashkepunonte Abaz Kupi e Mitat Frasheri,nuk me kujtohet qe t'i keme thane qe te thidhnin"bese" ne Male e te me nipni mundesin per me perkrahe tezen tuaje por ka mundesi qe t'ja kemi thane.

Asht e vertete qe une t'ja keme thase se une nuk du kurse

P.Anton Harapi

MEDIA ITEMS #2

14

Faqe 11.

te bahet nji opresasion ne anen e Veriut,dhe kesaj mund t'ja arrishe tue u mundue me binde popullin qe mos te merte pjese ne partina politike por te rijshin sejcili nder shtepiat e veta, Nuk kam pas qellim me keto fjale me thane se duhej luftue levizja Nac.clirimtare,.Nuk mbaje mende qe te keme folur per ndonji operacion ne Tirane dhe kjo te jete folur ne Shkoder.

Fjalet qe jane nenvizue ne letren Nr.2 prej Mark Gjon Markajt se une kam thene: Me hye ne kontakt me gjithekend,poa me i shkrue kerkujte, me la e me lye keq,me hager dhe me thye qafen i mohoj kategorikishte.

Gjermant nuk na ka ne ndihsue xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx per shkak se nuk na nxejshin bese,kerkesat t'ona ishin per furnizimin e Gjermarmeris dhe keto nuk jane pergjegje.

P.P. Nuk kam pas kurre besim ne forcat e Turkise perkundrazi e kam luftuare qe pat shkruare Ekrem Telhaj ne Bashkimin e Kombit,prandaj nuk mund te jete e vertete qe une ne bisedimet qe kam pas me te mite permendurin te jeme çfaqur ne favor te politikes se saje.

Gjeneràli qe permends Mark Gjon Markaj ne letren e trete ka qene Gjeneràli Fistun nuk mbajte mend qe une t'a keme derguare aty,por une e kam gjete aty.Objekti i bisedimeve nuk me kujtohet.Persa i perket urdheses Nr.6 e firmuame prej Mark Gjon Markajt nuk kam dijeni,mbasi me daten 26.Tetuer.1944 une kam pas dhane dorehoqjen mbasi nuk dxxmxxkx prishen dy fjale,mbasi gjermant na grisin me shkoe ne nji vend me t'a pa na tregue se ku. Mark Gjon Markaj ka emnue veten si Komandant i Pergji heshem i fuqive qeveritare te Qarkut Shkodres dhe nuk asht e vertet qe ky emnim t'i kete dale nga Komiteti i krijuem prej mbledhjes qe theksove ma pare,mbasi Komiteti ne fjale deshtoj.

P.P. Mohoj t'i keme thane Mark Gjon Markajt siç rezulton ne letren Nr.4: Muslimenizma e ka kap shtetin ne dore dhe se asht dorte e zoreshme me i bind.....

P.P.Me Haoz Dingun jam pare disa here me ka bame vizite dhe i kam kthye vizite,nuk mbaje mend qe te keme bisduare ndonjihere me te çeshtje politike,shkaku i vizites t'eme ka qene per me nderhye me lirue ndonji prej burgut ose prej internimit,une e kam pas dijte se ka qene i Gestapos por jo te ket qene Kryetar i sajej,Gjermanin Gruza nuk e kam njojtur.

Mohoj ate qka me atribuon Austriaku Lopold Dvorag se une per qdo mbramje bisedojshe me Haoz Dingun.

P.P. Mohoj akuzen qe me bahet se une para dates 7.Prill.1939,te keme frekuentue Legaten Italiane tue shkue ndermjete te nji rrugice te erret.

P.P.Jame pare disa here me Mustafa Krujen kam bisedue me të por kami pase mejtime te kundra politike,mohoj qe te keme popallarizuem ne Shkoder emnin e Mustafa Krujes.

P.P. Mohoj te keme perkrahe ballin Kombetare ma teper se nji parti tjeter,Nuk Palit i kam dhane rekomandime per ne Dukagjin por ketij si nji person vetem ma vone ky asht bame i Ballit Kombetare.Kol Prena asnji here nuk me asht paraqite as me shkrese as me goje.

P.P. Kam bisedue me Zija Dibren e Riza Danin mbaj mend qe t'i keme thane atyre se me dhimbet populli qe po damtohesh e se te keme paraqite rezikun e kalozin tue thane se po na perpjine sllavte,nuk mbaje mend qe te keme thane se ploteforma e politikes se Ballit te ishte ma e parshtatteshme se ajo e levizjes Nac.clirimtare.

P.P. Mohoj kategorikishte qe te kete marre pjese dhe te keme kryesue komisjone per me vendosa dqnimin me vdekje te elementeve te Lev.Nac.cl. asht e vertete qe te keme predikue ne Kishen e Franceskanvet ne Shkoder me rastin e incidentit qe sjellen letra,por nuk asht e vertete qe te keme fole kunder Partis Komuniste.Mohoj te keme shvillue propeganda kunder levizjes n.c.clirimtare gjate kohes t'ime qe kam qendrue ne ilegalitet.

Mbassi tesh per tesh nuk mbeti me gja tjeter,pyetjes ju dha fund tue u nashkrue ky proces si vijon:

I pyeturi. Sekretari Komisioni. Hetimuer

P.Anton Harapi

INFORMATION

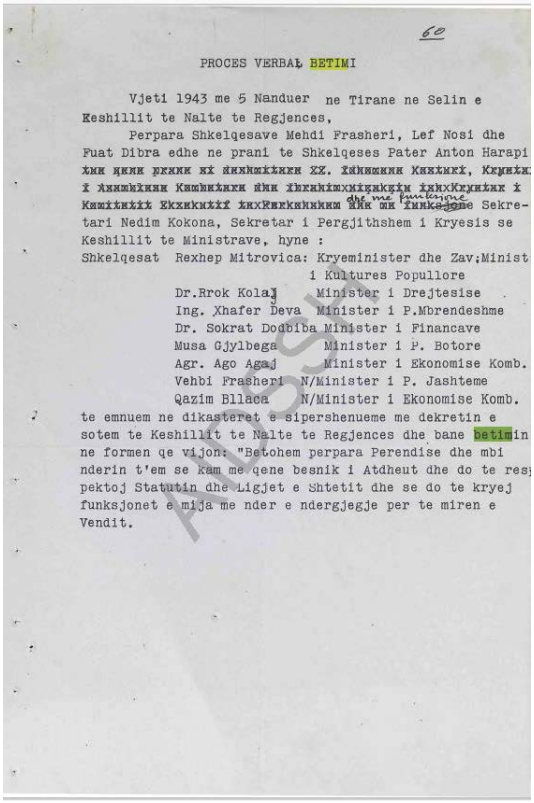
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 3

MEDIA ITEMS #1

60

PROCES VERBAL BETIMI

Vjeti 1943 me 5 Nanduer ne Tirane ne Selin e Keshillit te Nalte te Regjences,

Perpara Shkelqesave Mehdi Frasheri, Lef Nosi dhe Fuat Dibra edhe ne prani te Shkelqeses Pater Anton Harapi [illegible] dhe me funksione Sekretari Nedim Kokona, Sekretar i Pergjithshem i Kryesis se Keshillit te Ministrave, hyne :

Shkelqesat Rexhep Mitrovica: Kryeminister dhe Zav;Minist i Kultures Popullore
Dr.Rrok Kolaj Minister i Drejtesise
Ing. Xhafer Deva Minister i P.Mbrendeshme
Dr. Sokrat Dodbiba Minister i Financave
Musa Gjylbega Minister i P. Botore
Agr. Ago Agaj Minister i Ekonomise Komb.
Vehbi Frasheri N/Minister i P. Jashteme
Qazim Bllaca N/Minister i Ekonomise Komb.

te emnuem ne dikasteret e sipershenueme me dekretin e sotem te Keshillit te Nalte te Regjences dhe bane betimin ne formen qe vijon: "Betohem perpara Perendise dhe mbi nderin t'em se kam me qene besnik i Atdheut dhe do te respektoj Statutin dhe Ligjet e Shtetit dhe se do te kryej funksjonet e mija me nder e ndergjegje per te miren e Vendit.

INFORMATION

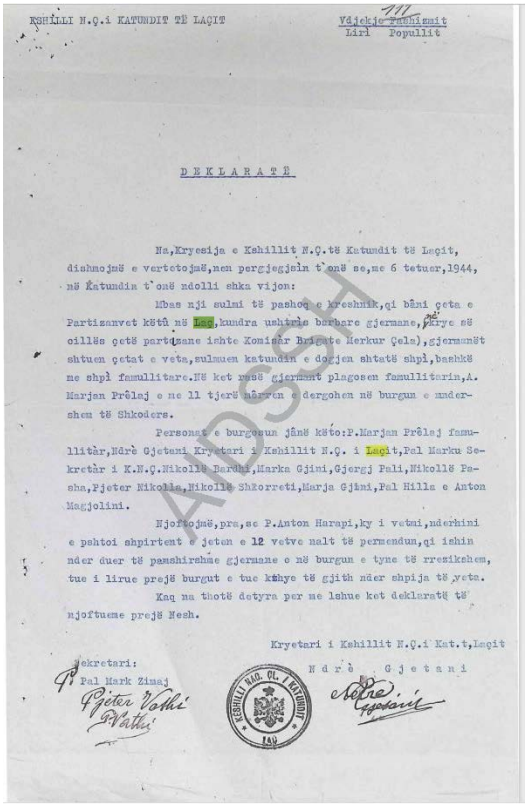
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 4

MEDIA ITEMS #1

KSHILLI N.Ç.i KATUNDIT TË LAÇIT

Vdekje-Pushkimit
Liri Popullit

DEKLARATË

Na,Kryesija e Kshillit N.Ç.të Katundit të Laçit, dishmojmë e vertetojmë,nen pergjegjesin t'onë se,me 6 tetuer,1944, në Katundin t'onë ndolli shka vijon:

Mbas nji sulmi të pashoq e kreshnik,qi bâni çeta e Partizanvet kështâ në Laç,kundra ushtrisë barbare gjermane,përye në oillës çetë partizane ishte Komandër Brigate Merkur Çela),gjermanët shtuen çetat e veta,sulmuen katundin e dogjen shtatë shpi,bashkë me shpi famullitare.Në ket rrugë gjermanë plagosen famullitarin,A. Marjan Prêlaj e ne ll tjerë nâ-ren e dergohen në burgun e ander-shen të Shkoders.

Personat e burgosun jânë kësto:P.Marjan Prêlej famullitâr,Ndrê Gjetani Kryetari i Kshillit N.Ç. i Laçit,Pal Marku Sekretâr i K.N.Ç.Nikollë Bardhi,Marka Gjini,Gjergj Pali,Nikollë Pasha,Pjeter Nikolla,Nikollë Shkorreti,Marja Gjini,Pal Hilla e Anton Magjolini.

Njoftojmë,pra,se P.Anton Harapi,ky i vetmi,nderkini e pshtoi shpirtent e jetun e 12 vetve nalt të permendun,qi ishin nder duer të panshirshme gjermane e në burgun e tyne të rrezikshem, tue i lirue prejë burgut e tue kthye të gjith nder shpija të veta.

Kaq na thotë detyra per me lshue ket deklaratë të njoftueme prejë Nesh.

Kryetari i Kshillit N.Ç.i Kat.t,Laçit
N d r ê G j e t a n i

Sekretari:
Pal Mark Zinaj

KSHILLI N.Ç. CL. I KATUNDIT
149

ASSH

INFORMATION

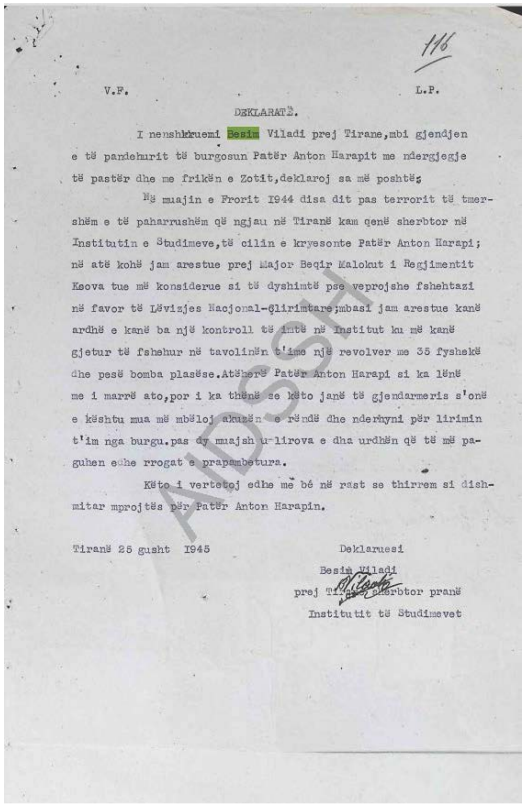
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 5

MEDIA ITEMS #1

116

V.P. L.P.

DEKLARATË.

I nenshkruemi Besim Viladi prej Tirane,mbi gjendjen e të pandehurit të burgosun Patër Anton Harapit me ndergjegje të pastër dhe me frikën e Zotit,deklaroj sa më poshtë;

Në muajin e Prorit 1944 disa dit pas terrorit të tmershëm e të paharrushëm që ngjau në Tiranë kam qenë sherbtor në Institutin e Studimeve,të cilin e kryesonte Patër Anton Harapi; në atë kohë jam arrestue prej Major Beqir Malokut i Regjimentit Kosova tue më konsiderue si të dyshimtë pse veprojshe fshehtazi në favor të Lëvizjes Nacjonal-çlirimtare;mbasi jam arrestue kanë ardhë e kanë ba një kontroll të dhunë në Institut ku më kanë gjetur të fshehur në tavolinën time një revolver me 35 fyshekë dhe pesë bomba plasëse.Atëherë Patër Anton Harapi si ka lënë me i marrë ato,por i ka thënë se këto janë të gjendarmeris s'onë e kështu mua më mbëloj akuzën e rëndë dhe ndërhyni për lirimin t'im nga burgu.pas dy muajsh u-lirova e dha urdhën që të më paguhen edhe rrogat e prapambetura.

Këto i vertetoj edhe më bé në rast se thirrem si dishmitar mprojtës për Patër Anton Harapin.

Tiranë 25 gusht 1945

Deklaruesi
Besim Viladi
prej Tiranës sherbtor pranë
Institutit të Studimevet

ARSH

INFORMATION

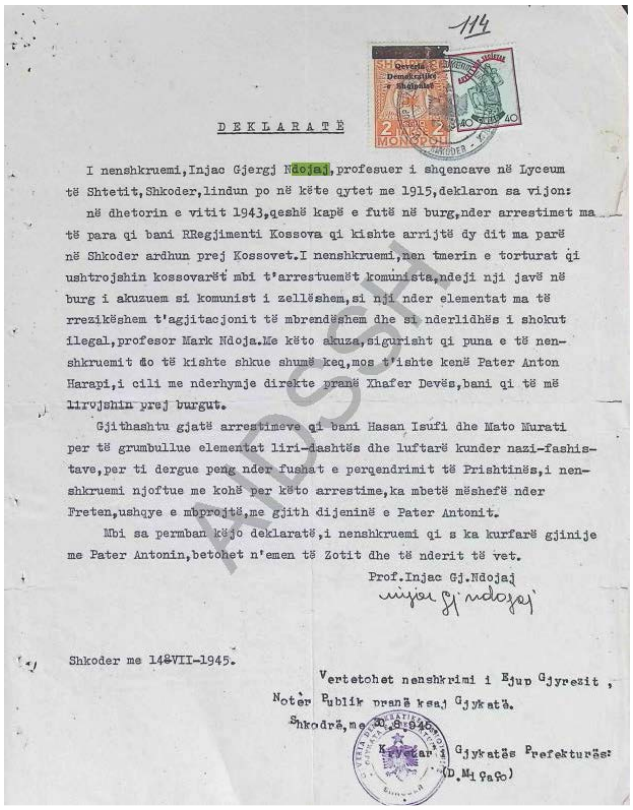
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 6

MEDIA ITEMS #1

D E K L A R A T Ë

I nenshkruemi, Injac Gjergj Ndojaj, profesuer i shqencave në Lyceum të Shtetit, Shkoder, lindun po në këte qytet me 1915, deklaron sa vijon:

në dhetorin e vitit 1943, qeshë kapë e futë në burg, nder arrestimet ma të para qi bani RRegjimenti Kossova qi kishte arrijtë dy dit ma parë në Shkoder ardhun prej Kossovet. I nenshkruemi, nen tmerin e torturat qi ushtrojshin kossovarët mbi t'arrestuemët komunista, ndeji nji javë në burg i akuzuem si komunist i zellëshem, si nji nder elementat ma të rrezikëshem t'agjitacjonit të mbrendëshem dhe si nderlidhës i shokut ilegal, profesor Mark Ndoja. Me këto akuza, sigurisht qi puna e të nenshkruemit do të kishte shkue shumë keq, mos t'ishte kenë Pater Anton Harapi, i cili me nderhymje direkte pranë Xhafer Devës, bani qi të më lirojshin prej burgut.

Gjithashtu gjatë arrestimeve qi bani Hasan Isufi dhe Mato Murati per të grumbullue elementat liri-dashtës dhe luftarë kunder nazi-fashistave, per ti dergue peng nder fushat e perqendrimit të Prishtinës, i nenshkruemi njoftue me kohë per këto arrestime, ka mbetë mëshefë nder Freten, ushqye e mbrojtë, me gjith dijeninë e Pater Antonit.

Mbi sa permban këjo deklaratë, i nenshkruemi qi s ka kurfarë gjinije me Pater Antonin, betohet n'emen të Zotit dhe të nderit të vet.

Prof. Injac Gj. Ndojaj

Shkoder me 14-VII-1945.

Vertetohet nenshkrimi i Ejub Gjyrezit, Noter Publik pranë kesaj Gjykatë.

Shkodrë, me 20.6.1946

Kryetari i Gjykatës Prefekturës:

(D. Mi...)

Preview

INFORMATION

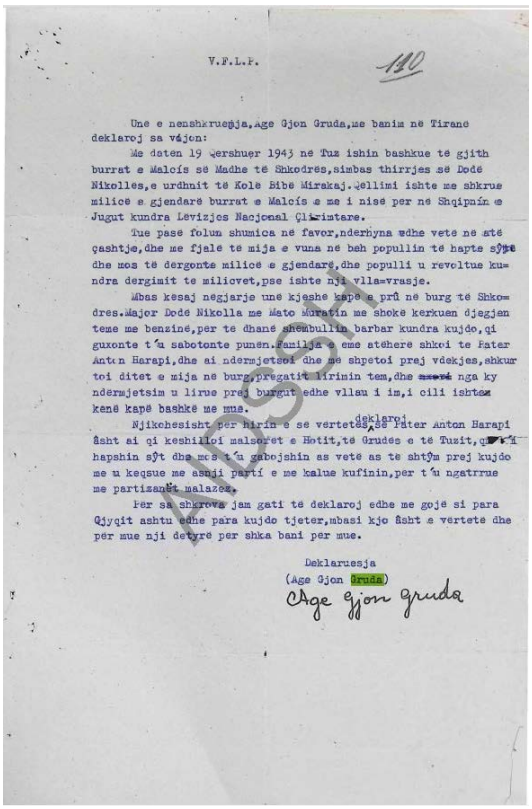
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 7

MEDIA ITEMS #1

V.F.L.P. 110

Une e nenshkruesja,Age Gjon Gruda,me banim në Tirane deklaroj sa vijon:

Me datën 19 Qershuer 1943 në Tuz ishin bashkue të gjith burrat e Malcís së Madhe të Shkodrës,simbas thirrjes së Dodë Nikolles,e urdhnit të Kolë Bibë Mirakaj.Qellimi ishte me shkrue milicë e gjendarë burrat e Malcís e me i nisë për në Shqipnín e Jugut kundra Levizjes Nacjonal Çlirimtare.

Tue pasë folun shumica në favor,ndërhyna dhe vetë në atë çashtje,dhe me fjalë të mija e vuna në beh popullin të hapte sýtë dhe mos të dergonte milicë e gjendarë,dhe populli u revoltue kundra dergimit të milicvet,pse ishte një vlla-vrasje.

Mbas kesaj negjarje unë kjeshë kapë e prû në burg të Shkodrës.Major Dodë Nikolla me Mato Muratin me shokë kërkuen djegjen teme me benzinë,për të dhanë shembullin barbar kundra kujdo,që guxonte t'u sabotonte punën.Familja e eme stërherë shkoi te Pater Anton Harapi,dhe ai ndërmjetsoi dhe me shpetoi prej vdekjes,ahkur toi ditet e mija në burg,pregatit lirinin tem,dhe ~~xxxx~~ nga ky ndërmjetsim u lirue prej burgut edhe vllau i im,i cili ishte kenë kapë bashkë me mua.

Njikohesisht për lirin e se vertetës,që Pater Anton Harapi ësht ai që keshilloi malsorët e Hotit,të Grudes e të Tuzit,që të hapshin sýt dhe mos t'u gabojshin as vetë as të shtým prej kujdo me u keqsue me asnjí partí e me kalue kufinin,për t'u ngatrrue me partizanët malazez.

Për sa shkrova jam gati të deklaroj edhe me gojë si para Qjyqit ashtu edhe para kujdo tjeter,mbasi kjo ësht e vertetë dhe për mue nji detyrë për shka bani për mue.

Deklaruesja

(Age Gjon Gruda)

Age gjon gruda

ARSH

INFORMATION

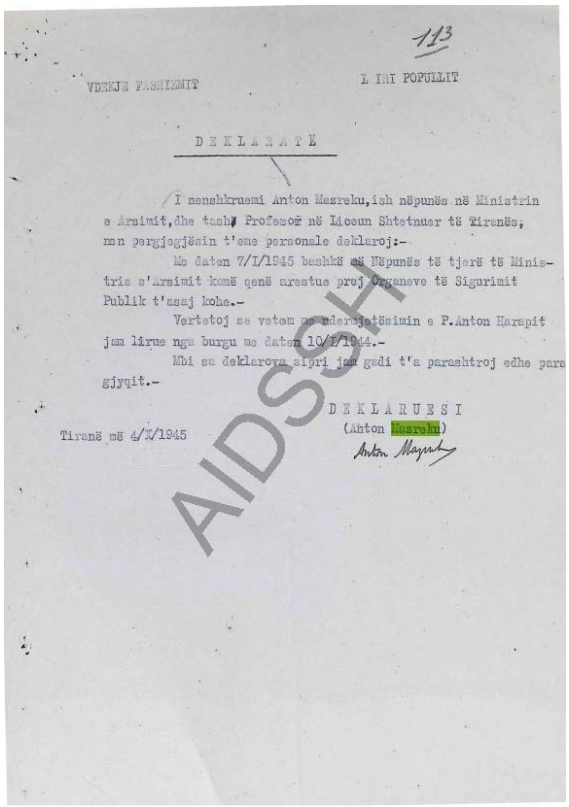
No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.

Media 8

MEDIA ITEMS #1

113

VENDJE FASHIZMIT L IRI POPULLIT

D E K L A R A T E

I nenshkruemi Anton Mazreku,ish nëpunës në Ministrin e Arsimit,dhe tashi Profesor në Liceum Shtetnuer të Tiranës, mon pergjegjësin t'ene personale deklaroj:-

Me daten 7/I/1945 beshkë më Nëpunës të tjerë të Ministris s'Arsimit kemë qenë arestue proj Organeve të Sigurimit Publik t'asaj kohe.-

Vertetoj se vetem me ndërhjetësimin e P.Anton Harapit jam lirue nga burgu me daten 10/I/1944.-

Mbi sa deklarova sipri jam gadi t'a parashtroj edhe para gjyqit.-

Tiranë më 4/X/1945

D E K L A R U E S I
(Anton Mazreku)
Anton Mazreku

AIDSSH

INFORMATION

No additional information is available for this media.

TRANSCRIPT

No transcript is available for this media.